

nico, kjer je kljub takojšnji operaciji umrl dne 5. julija ob 4. uri zjutraj.

Večernice

so po preprečenem pobegu zaslišali. Pančur je izpovedal, da sta se dogovorila z Laknerjem glede pobega med sprehodom. Nadalje trdi, da je Lakner sam ubil paznika, Lakner pa zatrjuje

nasprotno, da je on udaril Peterina samo s pestjo, smrtne udarce s kamnom bi naj bil zagrešil Pančur. Lombar pa pravi, da je pisal v celici pismo svojemu sinu, ko mu je nekdo odklenil vrata in ga je pozval na pobeg. Zločinska deteljska je nameravala v Italijo, ker je znala, da bi v Avstriji ne bilo več varno.

Če ostaneš ob nedeljah brez pridige:

prečitaj vsaj evangelij in kratko razlago. Imamo še knjižico, ki jo je spisal č. g. dr. Matija Slavič, sedaj rektor ljubljanske univerze: »Nedeljski in prazniški evangeliji z razlago in opominke«. — Knjižica stane le 2 Din (s poštnino 3 D) in se naroča v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kaj bo iz take mladine?

Piše kmečki fant izpod Pohorja.

Članek o verski brezbriznosti in mlačnosti, ki ga je »Slovenski gospodar« objavil na tem mestu v zadnji številki, je bil po vsebini zelo zanimiv in za sedanje prilike jako potreben. Po nekaterih krajih se je začela širiti med mladino, tudi že med žensko, neka čudna mlačnost, brezbarvnost in brezkrvnost. Ni več krščanskega poleta, ni udejstvovanja katoliških načel v življenju! Nasprotnikom krščanskega svetovnega naziranja pa gre sedaj pšenica v klasje. Krščanske prosvetne organizacije še niso vzpostavljene. Mladina tava okoli brez pravega in zdravega pouka, brez nepotrebne vzgoje

duha in srca. Kaj bo iz teh mladeničev in deklet, ko dorastejo? Ali bodo to možje in žene, ki bodo s svojo izobrazbo delale čast cerkvi in narodu?? Postavil sem dva vprašaja, pa bi jih trebalo še več. Za krščanske prosvetne organizacije ni in tudi ne more biti pri mladini nadomestila. Kdor jih onemogočuje ali njihovo delovanje ovira, si nakopuje na vest veliko odgovornost pred Bogom, cerkvijo in državo. Ali ne govori rastoče število zločinov med mladino dovolj jasne besede? Ali se surovost ne šopiri že po vseh cestah, ulicah in stezah? Ali se mladinska lahkomišelnost ne smatra za nekaj, kar je samoposebi razumljivo in proti čemur se ni treba boriti? Dajte nam krščanske prosvetne organizacije, prosimo vas! Krvavo jih potrebujemo. Brez njih tonemo in padamo v brezdnost. Gorje narodu, čigar mladina se izneverja veri očetov! Katoliški mladini katoliško prosveto in vzgojo!

Med njimi so bili tudi odlični člani šentlenarške inteligence. Cerkveni pevski zbor je rajnemu zapel na domu v slovo »Spomladi vse se veseli«, na grobu pa na svidenje »Nad zvezdami«. Globoko žalujoča družina se prav vsem iskreno zahvaljuje!

Sv. Trojica v Slovenskih goricah. Na Petrovo je obhajal naš predobri in preljubeznivi pater Elekt Hamler svoj zlatomašni jubilej. Vsa župnija je kar tekmovala, da bi se čimbolj hvaležna izkazala svojemu dobrotniku, svojemu očetu in neumornemu delavcu v vinogradu Gospodovem ob njegovi slavnosti. Cerkev je bila zunaj in znotraj praznično ozaljšana in ovenčana. Na predvečer je svirala godba, pevci so peli podoknico, trg in samostan sta bila bajno razsvetljena z lučicami, svečicami in balončki; po župniji pa so goreli kresovi ter pokali možnarji in topiči. Drugi dan, na Petrovo, se je pričela slovesnost ob pol desetih, ko je imel slavljeneec med slavnostnim zvonjenjem slovesni vhod v cerkev. Cerkveni govor je imel domačin in jubilatov učenec č. p. Henrik Damiš, ki je v izbranih besedah orisal jubilatovo plodonosno duhovniško življenje ter posebno povdaril, v katerem odnosu je delovanje katoliškega duhovnika do presv. Trojice. Koncem pridige je dekan č. g. Franc Gomilšek prebral pismo prevzvišenega gospoda škofa, v katerem zaradi velikih zaslug na dušnopastirskem polju slavljence imenuje svojim duhovnim svetovalcem. Nato je preč. g. zlatomašnik ob številni asistenci opravil svojo zlato sv. mašo

Sv. Jakob v Slovenskih goricah. Na lepi in veseli gostiji Zel-Stifter so gostje zložili za dijaško semenišče 30 Din.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Težak udarec neizprosne smrti je zadel v našem trgu ugledno posestniško družino Nedeljko. Težka in kruta bolezen jetika v grlu ji je ugrabila ljubega in dragega očeta, Vincenca Ne-

deljko. V petek dne 29. junija je, spreviden in lepo pripravljen na zadnjo uro, mirno v Gospodu zaspal. Gospod župnik je bil dvakrat pri njem. Prvič, da ga sam tolaži v njegovem trpljenju, drugič, da mu nudi nebeškega Tolažnika in njegovo nadnaravno moč milosti v zakramentih za zadnjo popotnico. Rajni je bil ugleden in splošno spoštovan posestnik. Proti običaju trga je hodil redno vsako nedeljo k službi božji. K njegovemu pogrebu, ki je bil v nedeljo dne 1. julija ob 4 popoldne, se je zbralo polno prijateljev ter znancev, da ga spremijo k zadnjemu počitku.

precej težek zveženj, prelepljen z vsemi mogočimi znamkami, naslovi ter podpisi.

Podpisati sem moral uročitelju več povratnic. Kar drgetal sem na res skrbno omotano, zapečateno ter — težko pošiljko. V bornem življenju si nisem upal niti sanjati o kupih dolarjev, katere je prinesel ta omot iz daljne Amerike in to samo zame, da razpolagam z njimi po mili ter dragi volji. Z Bogu najglobokejšo hvaležnostjo sem se lotil razmotavanja. V spomin na nezabnega prijatelja bi naj ostal ohranjen ovojni papir, motvozi in sploh vsaka malenkost, ki je bila količkaj v zvezi z dolarsko zapuščino.

Za ovojem sem zadel na listek s prijateljevo pisavo. S par besedami in s svojim podpisom je sporočil na moj naslov vse, kar je pomenilo zanj vrednost. Poljubil sem oporoško, jo odnesel v predal omare, katerega sem že bil pripravil tudi za dolarje.

Za oporočnim lističem še en omot in v tem — niti enega dolarja . . . ! Strela božja! Prelistal sem debel šop deloma s svinčnikom, deloma s črnilom počorganih papirjev — pa in zopet pa

— o ameriškem bogastvu niti prahu ter sledi!

Godilo se mi je siromaku, kakor bi me pahnil iz nebes v večno brezno pekla!

Nekaj ur sem presedel nemo ob dedščini, ki je bila zame najdebelejša potegavščina, kar sem jih doživel do tedaj po kolovozih ter grabah življenja. Slednjič sem se le zbral toliko, da sem ugotovil, da vsebuje papirnata zapuščina beleške pokojnega, katere je zaupaval papirju na svojih večletnih potovanjih po Južni Ameriki in njenih otokih. Iz res medvojnega prijateljstva do rajnega pošiljke nisem pognal v uredniški koš, odnesel sem jo v omaro s sklepom, da se bo vicala v zapuščeni, dokler se ne razpuhti ter razblini na meni za nekaj dni v notrajnosti uresničena pravljica o revnem pastirčku, ki je postal naenkrat najbogatejši kralj.

Kako je bilo s prijatelji ter znanci, ko so zvedeli, kaj sem prejel iz Amerike, ne bom popisoval. Škodoželjni krohot so zaključili z znano opazko: Revež ostane revež in njegovo bogastvo tvorijo samo lepe sanje — prazne penel!

Leta 1929 sem igral par dni vlogo dolar-

Zenske so boljše za šofiranje nego moški.

Angleška statistika trdi na podlagi dejstev, da so ženske sigurnejše šoferke nego moški. Pri avtomobilskem volanu je ženska za 20% boljša ter zanesljivejša nego moški šofer.

Zenske prisilile mestnega župana, da je odstopil.

V mestu Alcanir na Španskem je mestni župan kar preko noči dvignil tržne cene za 33%. Ta nezasišani porast cen je meščanke toliko razljutili, da so se lotile oblege rotovža. Oblegovalkam nista bila kos ne civilna garda in ne vojaštvo, Junaške ženske

Bogu v čast za vse od Boga sprejete dobrota. Dobrotljivi Bog naj nam našega zlatomašnika ohrani zdravega in čvrstega še do bisernega in železnega jubileja!

Laporje. Znana nova cesta skozi Levič je stekla že do blizu Zabljeka. Že to je lepa ugodnost, da dotod noben voznik ne more več sena zvrniti; da bi ga pa tudi naprej ne, naj čimprej steče cesta dol do banovinske, k čemur pomagaj ljubi Bog in naše oblasti! — Celih 30 moških človekov sta videla dva potujoča laporska peha nekje v porečju Save stati med sveto mašo zunaj cerkve. Kaj, ko bi pri nas napravili štetje takih bogaboječih?! Ali naj vas, fantje, v tem čisto hvalim? V tem vas ne hvalim. Dajmo rajši take slučaje popolnoma iztrebiti! — Med šolarji, ki so letos sladili življenje našim gospodom učiteljem, jih je po pripovedovanju uhoslišcev posebno med Evinimi hčerami nekaj, ki odrasle izvolijo pozdravljati s »serbus« in podobnimi nezastopnostmi. Pač nevede že torej znaajo nekaj po latinski, pa še tisto je narobe.

Dornova. Kakor po drugod, tako je bil tudi pri nas zaključek šole dne 28. junija. Zaključil je šolo gospod upravitelj Rusjan sam z gđ. Lenartič, ker ostala razrednika sta se odpeljala dva dni prej na sokolski zlet v Sarajevo. — Kakor je znano, je dobil naš šolski upravitelj nalog za premestitev od nas v Vuženico. Zato se je tudi ob zaključku šole z iskrenimi besedami poslovil od naše dece. Med drugimi poslovnimi besedami jim je položil na srce: »Draga deca, bodite vedno dobri, kakor sem vas učil ter ne lažite in ne tožarite po krivem svojega bližnjega. Z Bogom, draga deca, imejte me v spominu, kakor vi ostanete meni ter pozdravite vaše starše. Pri teh besedah so zajekali vsi otroci na glas ter s tem pokazali, kako priljubljen jim je bil g. šolski upravitelj.

Pri naši deci smo opazili, kako sveta je bila g. upravitelju šola in pouk, ker se je briga v glavnem le za šolo, mu ni preostajalo dosti časa za drugo. Dragi g. upravitelj! Ko si prišel k nam te je čakalo težko delo, a po tvojem petletnem vztrajnem in trudapolnem delu je postala šola, kakoršna mora biti. Vemo, da si si s

svojim delom v šoli nakopal sovražnike. Mi starši pa ti ključemo k slovesu: Bodi vstrajen v šoli, kakor si bil pri nas,

Grabrovnik poleg Štrigove. Od severa preko Mure je pridivil dne 1. julija nad naše štrigovske bregove in gričke hudourni oblak. Nad dolino Jalšovce se je sprožilo iz oblaka na poleg stoječi grič. Švignila je strela tik hiše posestnika M. Kutnjaka s slamnatim krovom. Spotoma se je odlomila od strele električna iskra in ne da bi kaj okno poškodovala, je pogledala v sobo, če so vsi doma! Okna so vsa bila zaprta. Na srečo domači niso bili v prvi sobi, našla je samo sosedovo hčerko Angelo, katero je stoječo tik pri oknu oplazila na roki in nogi, da je padla v nezavest, kmalu se je pa zopet zavedla. Nadalje je odtrgala od stropa malo ometa. Venec okoli razpela je na gornjem koncu posmojen, žica prežgana, rjuha na stoju tudi malo posmojena, drugo je ostalo vse nepoškodovano, dasi je strela sobo očarila, kakor bi bila v ognju in stresla do temelja. Glavna moč strele

je prasnila v gospodarsko poslopje soseda Jakoba Dovečar, kjer je začelo goreti. Zgorel je pod, svinjski hlevi, klet, listnjak in skedenj. Telico so našli mrtvo, svinje so izpuščili. Na pomoč so pribežali sosedi bližnji in daljni. Pribrzeli so ognjegasci iz Štrigove. Brizgalne ni bilo mogoče peljati na breg po od hudournikov razdrthih potih. Delali so neumorno samo z rokami, da so omejili ogenj in obranili hišo. Zgorela je tudi krma, zimski ječmen, ki je bil spravljen pod streho. Škoda je precejšnja.

Žižki v Prekmurju. Z ozirom na dopis v Slov. Gospodarju od 6. junija smo prejeli naslednji popravek: Ni res, da bi bile sestre v Žižkih komurkoli trn v peti in da bi bili pri nas kakšni njergači, katerim ne bi bilo prav, da so si sestre dale sezidati gospodarsko poslopje. Nasprotno imamo vsi prebivalci Žižkov brez razlike, ki smo si sestre takoj po prevratu sem sprosili, sestre radi in jih spoštujemo ter smo jim za pouk naše dece v šoli in za druge dobrote vsi hvaležni. Vsi prebivalci Žižkov smo jim in jim hočemo tudi v

se niso poprej odstranile izpred mestne hiše, dokler ni podal župan ostavke in so dobile življenske potrebščine poprejšnje tržne cene.

Polovico zemeljskega obsega.

Brooklynov most v New Yorku visi na 4 kabljih, kojih žice so dolge 23.400 km, to je polovica zemeljskega obsega.

Vsak dan v tednu je praznik.

Vsak dan v tednu je pri enem narodu praznik: nedelja pri kristjanih, ponedeljek pri Grkih, torek pri Perzijcih, sreda pri Asirijcih, četrtek pri Egipčanih, petek pri mo-

skega dediča. Minula so 4 leta, predno sem skrbno prečital vse prijateljeve beležke, razbral iz njih z velikim trudom, kje je bil, kod je hodil, kaj je trpel, kod se je podil dokaj let za zakladi, katerih ni utegnil uživati vsled mnogo prerane in res bridke smrti.

Da bodo čitatelji podučeni, za katerega in kakega prijatelja gre v naslednji povesti, jim moram zaupati še to le:

Začetkom svetovne vojne je imel vsak avstro-ogrski pešpolk zastavo in zastavonoša. Pri našem polku je nosil staro zastavo kadet, doma s Tirolske, katerega smo imenovali vsi radi izredne velikosti — Dolgi Joža. Bil je poštena tirolska duša. Postala sva iskrena prijatelja, dokler nisem moral ostaviti bojišča kot težko ranjenec.

Šest let po končani vojni me je obiskal Dolgi Joža v Mariboru. Zaupal mi je, da je končal pred vojno započeto rudarsko visoko šolo v Leobnu. V mali povojni Avstriji ni pravega služka za rudarske inženere, bo pač sledil klicu prijatelja iz Amerike, ki mu obeta debel kos kruha pri dolarski plači.

Poslovila sva se. Zabeležil si je moj naslov in mi je še parkrat pisal iz Amerike iz mesta Los Angeles, kjer je dobil takoj po prihodu res sijajno plačano nameščenje, a je moral mnogo potovati; videl je redkosti ter znamenitosti, videl je veliko sveta, trpel preko mej človeških moči v neraziskanem svetu in tik pred zaključkom trpljenja in tik pred vhomom v paradiz večkrat krvavo zasluženih obilnih denarnih prihrankov ga je zadela nenadno — strašna smrt!

Enkrat v hudi stiski na obupni poti skozi južno-ameriške divjine je zabeležil na listič, da zapušča meni kot medvojnemu prijatelju svoje zapiske, zaročenki ter svojcem na Tirolskem prištedene dolarje!

Povest »Lov na zaklade« sem napisal po večletnem razvozanju omenjenih zapiskov prijatelju v spomin ter čitateljem v pouk, kako je nekaj najbolj goljufivega pehanje za zakladi ter zlatom, za kar pokoplje toliko ljudi telesne sile in žrtvuje tolikokrat pred dosegom zaželjenega cilja — življenje!

bodoče pri vseh njihovih delih po svojih močeh pomagati.

Velika Nedelja. Namesto venca na grob velec. g. župnika Karola Hraha v Ormožu je daroval g. Irgolič Fric, posestnik v Sodincih tukajšnjemu kat. bralnemu društvu 100 Din za obnovitev knjižnice. Za plemenit dar se mu najiskrenejše zahvaljujemo. — Posnemajte! — Zadnje dni umirajo pri nas samo otroci. V teku nekaj dni je umrlo petero otrok, izmed katerih se je eden, t. j. Kovačev 6letni sinko iz Trgovišča zadušil z jabolkom. Precejšen grižljaj mu je običal v sapniku in mu ni bilo več pomoči. Vsem prizadetim staršem iskreno sožalje!

Sv. Ana in Sv. Barbara v Halozah. Približuje se god sv. Ane, katerega obhajamo v naši župniji zelo slovesno pri podružnici Sv. Ane. Veseli se ga vse, staro in mlado, in ne samo naši župljani, temveč tudi tujci, naši vrli sosedi iz vseh strani prihitijo v procesijah, v gručah in posamezni, da počastijo v krasni cerkvi svete Ane god. Tudi brati Hrvatí običajo

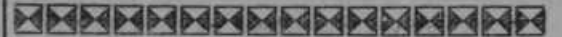
ščejo romarsko cerkvo Sv. Ane, ko priredijo pri rimski procesiji krasno nabožno petje. Letos se bode vršilo opročenje kar 5 dni. Začetek v četrtek 26. t. m., konec pa v nedeljo 29. jul. Veselimo se že krasnih pridig. Omeniti moramo tudi, da se vrši iste dni na Borju pri Dravi v gostilni Rud. Debeljak takozvani haloški velesejem, ki nam prinese mnogo zabave in razvedrila duha. — Ob zaključku šolskega leta se je poslovil od nas večletni tukajšnji nadučitelj gospod Mirko Kosi, ki je služboval pri nas 36 let. Mi Barbarčani ga ne bomo pozabili. Kot dober učitelj mladine nam ostane za vedno v spominu. Posebno težko se je poslovil od šolske mladine. Gospod Kosi gre v pokoj ter se na jesen preseli v Maribor. Bog ga naj ohrani še mnoga leta! Hvaležni župljani kličejo mu: Z Bogom! — Umrli je dne 1. julija t. l. naša ugledna gostilničarka gospa Klara Zavec, ki je že dalje čala bila vdova, ter je vršila gostilničarsko obrt zelo pravično in natančno. Posebno reveži jo bojo zelo pogrešali. Bila je zelo gostoljubna,

Romarji v Marijino Celje:

Vsi, ki ste že romali ali mislite tja romati, ne pozabite si kupiti t. dr. Anton Medveda knjigo: **V Marijinem Celju.** V njej so zgodovinske in potopisne črtice kot tudi pridige t. dr. Antona Medveda, ki jih je imel v Marijinem Celju. Knjig je še samo 200 na razpolago in jih oddajamo po 5 Din. Naročila sprejema

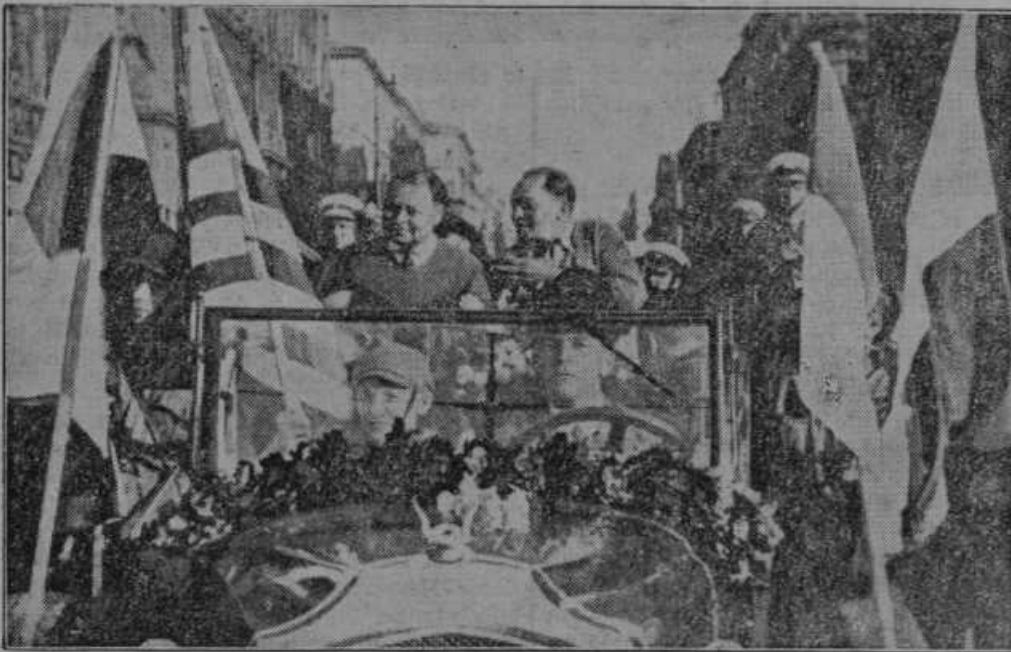
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

postrežljiva in ni pustila revežev, da bi odšli praznih rok, vsak je dobil primeren dar. Bog ji naj bode plačnik za dobra dela. Pokopana je bila 3. t. m. ob veliki udeležbi ljudstva in v spremstvu treh gospodov duhovnikov. Poslovinne besede pri odprtem grobu sta govorila g. župnik in pater iz Muretinc iz tamošnje hiralnice. Marsikatero oko je zarosilo, posebno pa njenim peterim sinovom, katerim je pustila lepe zglede, dobra dela, in tudi jim prikrbela lepo dedščino! Počivaj v miru, draga mamica!

Gornja Ponikva. Tukajšnja gasilna četa priredi v nedeljo dne 15. julija v župnijski uti Vombergerjevo dramo »Voda« v treh dejanjih. Vljudno vabljeni prijatelji igre in zabave. V nedeljo vsi na Gor. Ponikvo! Odbor.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Dne 25. junija smo pokopali enega izmed starejših naših mož, Janeza Zaleznik, po domače Hrašnika. Pokojni se je kot vojak udeležil l. 1878 osvobodilnih bojev v Bosni, kjer je izgubil nogo. Bil je dober krščanski mož in priden delavec, ki je kljub temu, da je imel leseno nogo, opravil vsa kmečka opravila. Bodi mu Gospod obilen plačnik! — Takoj naslednji dan dne 26. junija pa so zapele zvonovi mrtvaško pesem Marijini družbenici Jozefi Vrtačnik, ki je umrla v celjski bolnišnici, a so jo prepeljali v domačo župijo, kjer je bila v sredo dne 27. junija položena k večnemu počitku. Tako so se letos že tri članice naše Marijine družbe preselile v nebeško domovino! — Po ognju opustošeno podružnično cer-

Poljska brata Jozef in Benjamin Adamovič sta srečno preletela Atlantski ocean. Sprejem obeh bratov v domovini po vrnitvi.

I. del.

Protí koncu leta 1924 je zapustil prijatelj Dolgi Joža tirolsko domovino. Ukrcal se je v Hamburgu na ladjo, ki ga je pripeljala v Njujork. Od tam je dosegel cilj preko oceanskega potovanja v vlak preko celih Združenih držav in je izstopil na zapadu v mestu Los Angeles. Pri izstopu ga je sprejel dober znanec izza otroške dobe. Bival je že dokaj let v Ameriki in posedal v imenovanem mestu dobrodočo trgovino s pohištvo.

Po par dneh počitka je bil Joža predstavljen družbi milijonarjev. Ti so si stavili nalogo: potom dobro ter skrbno organiziranih in z vsem potrebnim opremljenih ekspedicij dvigniti velike zaklade, o katerih se govori po celem svetu stoletja in odkriti zlata polja po neraziskanem ozemlju med južnoameriškima državama Bolivija ter Paragvaj, ki je zaznamovano na zemljevidu z imenom Matto Grosso. Družba je zbrala vso potrebno gradivo, iz katerega se je dalo vsaj s približno gotovostjo sklepati: kje da se skrivajo kritju zemlje zaupana bogastva.

Dolgi Joža je bil Amerikancem dobro došel kot strokovnjak v poznavanju zemeljskih plasti, saj iz teh se da sklepati, kje da tiči od človeške roke zakopano bogastvo in kam je skrila narava vladarja sveta — zlato.

Nastavitvena pogodba je bila kmalu sklenjena ter podpisana od obeh strani. Družba je predložila rudarskemu inženjerju ves zgodovinski in iz ljudske govornice posneti materijal, našajoč se na cilj prve ekspedicije.

Predvsem bi naj posvetila prva raziskovalna odprema skrivnost res zlatega zaklada nekdanjega mehiškega cesarja Montezume.

Da si bodo čitatelji na jasnem, kaj pravi istina o Montezumovem nenadno izginulem zlatem bogastvu, hočemo nekoliko poseči v zgodovino.

Dalje sledi.

Sirite „Slov. gospodarja“!

hamedanih in sobota pri judih.

Kje pokadijo največ?

Največ na svetu pušijo na Holandskem ter v Ameriki. V imenovanih državah odpade vsak teden na osebo 60 g tobaka.

Črevo živali,

ki se hrani z rastlinami, je 22krat dalje nego telo, črevo živali, ki se preživljuje z mesom, pa je le 5krat tako dolgo kakor telo.

Debelost in teža človeške kože.

Človeška koža je na dlani ter na podplatih 10krat tako debela kakor na trepalnicah. — Koža odraslega človeka tehtja 10 do 12 kg.

kev v Okonini pridno popravljajo ter bo že kmalu zopet v lepem in dobrem stanju. Tudi ostali pogorelci so si že postavili nova gospodarska poslopja.

Št. Andraž pri Velenju. Pri nas se navadno malokdaj pripeti kaj posebnega, zato tudi ni novic iz našega kraja. Mirno živimo tukaj po naših prijaznih gručih. Zato nas je tem bolj iznenadilo, ko se je kar naenkrat pojavilo polno liberalcev, ki mislijo našo mladino menda požreti s prosvetnim društvom in društvenim domom vred. Le z resnico na dan, g. dopisnik, brez zavijanja in namigavanja. Radi bi vedeli, kje so tisti skriti nasprotniki, ki ovirajo in nasprotujejo delu mladine, ali kakor je g. dopisnik mislil prosvetnemu društvu. Saj pri nas vendar vsak otrok ve, da teh namišljenih nasprotnikov ni nikjer in da nikdo ne nasprotuje delu mladine. Praznih besed in napadov št. Andražani ne potrebujemo, dejanj in zgledov kažemo! »Saj vemo, kdo je stalen naročnik »Domovine« in kateri so tisti, ki delajo na koru nemir med sv. opravilom.

Boč pri Poljčanah. (Planinsko veselje na Boču.) Dolga procesija Križevljanov je 2. t. m. obiskala Ložno, da pove Materi, ki kraljuje na tej višini, svoje želje. Nehote nam je uhajal pogled v stran od procesije po zeleni pokrajini, ki jo je obsevalo žarko julijsko solnce. Planine so prosile: prid' sem, nižave sin! Poslušal sem in ni mi žal. Po senčnem pobožju bočkega masiva sem koračil k bočkemu kralju Mihcu, kjer so vabile rdeče črešnje na zobanje. Ker že dolgo nisem bil pri logarju, sem jo mahnil kar naravnost po strmini na vrh Plešivca. Po kamenju sem skakal in se poganjal navzgor. Mašine so se mi ponujale. Krasen vzduh me je objel v višini. Prijeten sever me je hladil pri hoji po grebenu. Krasen je Boč pozimi, poln mčkavnosti poleti. 22. t. m. imaš priliko, da se prepričaš na lastne oči in ušesa, da je na Boču vir zdravja in veselja. Pojdi na bočko proščenje in zajmi prav globoko iz tega neusahljivega vira. Če bo prihodnje nedeljo dež, pridi pit iz tega božjega vira 29. t. m. Na sigurno svidanje! Še nekaj! Ne hodi sam, da se ne zgubiš! Vzami s seboj vsaj enega tovariša! Bo Ti hvalo pel, ko bo z gore šel.

Pišce. Hitro, hitro, čas beži! Res skoraj že več ne vemo, kdaj smo se zadnjič zglasili, g. urednik. Marsikdo bo celo mislil, da smo s Friclno vred vsi pomrli, ali se pa spravili nad butalski gnoj ter nimamo časa za kaj drugega. Gnoj smo tudi kldali, ker ga je treba vsak dan, da se »živina« preveč ne umaže. Pa še druge stvari so na smotile, da smo morali molčati. Sicer pa o tem morda prihodnjič kaj več. Toda prav na tiho na uho, kajti take stvari se pri nas ne povedo na glas. Sicer pa bo govoril naš Fricl, ki se je vrnil v naše veliko veselje iz Butal. Sedaj bi naj poročali o novicah zadnjega časa. Zdi se nam, da bo najboljša, da naredimo le kratek pregled, da bodo kronisti dobili tisto nitko v spominu, ki veže dogodke, nazaj. Nekako koncem maja se nam je poročil g. Zorčič Viktor, trgovec. Po žensko si je šel v Sevnico. Ime ji je Ivanka, a doma je iz ugledne Bobničeve hiše. Mladima zakoncema kličemo na pot v življenje: Bilo srečno! — Potem smo imeli tudi sprejem v Marijin vrtec in prvo sv. obhajilo. V Marijin vrtec je bilo sprejetih 70 otrok, a prvo sv. obhajilo jih je prejelo 117. Kako so žareli obrazi otrok v sreči, ko so se poklanjali Mariji, a še bolj onih, ki so sprejeli prvič Gospoda v svoja srca! Prvoobhajance smo tudi pogostili, za kar gre vsa zahvala našim trgovcem, pekoma ter učiteljstvu, ki nam je šlo blago-

hotno na roko. Vsem iskreni Bog plačaj! — Toda prezreti ne smemo dogodka, ki se nam bliža. Praznik bo namreč za našo celo faro. In pregovor pravi: Nove čevlje raztrgaj, a udeleži se nove maše! 15. t. m. jo bo daroval pri nas naš rojak in domačin Petančič Franc, gojenec 4. letnika mariborskega bogoslovnega učilišča. Redko se dogodi dandanes, da se kje vrši taka slovesnost. Zato pa mora tem bolj odjekniti v srcih faranov. In upamo, da se bo to tudi zgodilo. Saj se že danes vsa fara tega veseli in se pripravlja, da se obleče v slavnostno oblačilo za to slovesno priliko. Ti pa, g. novomašnik, vedi: Nebo Te je izbralo, saj si izšel iz revnih razmer, a nebo bo tudi rosilo blagoslov na Tvojo pastirsko pot, da ne omagaš pod bremenom, ki ga jemlješ na svoje rame. Zato korajžno zastavi korak v vinograd Gospodov, kaj značaje, blaži razprtije, lajšaj z nebeško tolažbo bolečine, žrtvuj se popolnoma za druge in zadovoljno bo Tvoje srce, a plačilo Tvoje Bog sam! Pozdravljen!

Iz zagrebške torbe. Vedno je pri nas dovolj novic, drugačnih in lepših od one, ki jo je večeraj razglašal »Večerov« prodajalec — od žene, ki je možu trebuh razparala —, pa ni bila ona »Kranjica« niti on »Kranjec«. Imamo lepših in bolj kulturnih. Od 60letnice zagrebške univerze na primer. Klobuk dol! Naši slovenski univerzi še brke niso mogle pogoniti, a hrvaška ima že častitljivo brado šestdesetletne dobe. Lepo je povedal ob svečanosti naše slovenske častitke ljubljanski rektor dr. Matija Slavič z željo, da kakor je bil hrvaški narod v zgodovini »Trdnjavski zid krščanstva« v turskih časih, tako naj ostane za vedno to vseučilišče varna zakladnica hrvatske kulture. Z velikim ploskanjem je občinstvo sprejelo ta pozdrav. Selimo se! V mestu je to reden pojav okrog prvega, ker si vedno kdo najde »primernejše stanovanje, da ne rečem, »ker so ga ven vrgle«. Pa se selimo tudi mi — ne skot da bi nas ven vrgle, ampak ker smo res dobili »primernejši« prostor. To se pravi: ta »mika« je Slomškovo prosvetno društvo. Stari prostor, obstoječ iz ene same sobe, nam je postal pretesen, zato smo si poiskali novega, ki ima tri sobe, pa nas ne stane veliko več. Tam se bo, če Bog da, lahko naše prosvetno delo še vse lepše razvilo. To novo stanovanje je v Nikoličevi ulici, št. 10, 1. nadstropje. V najstrožjem središču mesta, na najbolje izbrani točki. Tudi pri Svetem Roku imamo nekaj novega. Tako so rekla dobre dušice, ko so videla, da se obhajilo deli kar s »talerčkom«, da so za Jezusa že spodobi primernejša posoda — in v enem tednu je bil kupljen nov ciborij, majhen sicer, a velik dovolj, lep pa kot solnce. Zmiraj mora biti kaj, tako je prav! Pa še to je novo, da bomo tudi z možko nedeljo poskusili. Druga v mesecu naj bi bila za fante in može, da se pokažejo k Svetemu Roku že k prvi maši ob ¼ na 6. uro. V nedeljo je pa romanje. Nekaj tisoč Zagrebčanov se bo vzdignilo k Mariji Bistrici, da pohite romat. V soboto zjutraj že gre procesija iz Zagreba in zvečer pride tja. Vodil bo to romarsko procesijo sam novi nadškof. Mnogi

Pri astmi n boleznai srca, praš in pljuč, škrofulozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnava delovanja črevesja z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazali pri jetičnih, da v začetku boleznai porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak bolnik boji. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah n spocerijskih trgovinah.

romarji gredo tja šele v nedeljo s posebnimi vlaki. Vrnejo se pravi romarji peš v pondeljek zvečer in jih ves Zagreb slovesno sprejme. Tako bodo poromali v nedeljo 8. julija.

Ajda.

V slovenskih deželah se je ajda vedno gojila v večjem obsegu. Ajda opeva celo naša narodna pesem. V starih časih se je ajda gojila v večjem obsegu ne samo za zrno, temveč tudi kot zeleno hrano za živino in deloma za zeleno gnjenje. Ajda raste hitro, ne zahteva Bog ve kako dobre zemlje, zelena masa je velika in vsled hitrosti in bujnosti rasti uduši ves plevel na njivi.

Ko je umno kmetijstvo dognalo svojstvo metuljnic, da potom svojih koreninskih kvržic vežejo zračni dušik ter bogatijo in pobiljšajo tlo, so metuljnice (detelja, lucerna, seradela, graharica, lupina) začele izpodrivati ajdo kot živinsko krmo in zeleno gnojilo.

Ajda se danes goji samo za ljudsko hrano. Njeno zrno oziroma ajdova moka je po hranilnih snoveh enaka pšenični moki. Vsebuje skoraj v istem razmerju beljakovine in škrob, samo z razliko, da nima lepiva — glutena — in vsled tega ni sposobna za pecivo.

Tudi kot krma je ajda v zelenem stanju zelo krepka hrana in zavzema po hranljivosti vrednosti mesto med žitaricami in stročnicami. Preobilna krma v obliki zelene ajde pa povzroča pri živini srbečico in izpadanje dlake pri gotovih toplotnih in svetlobnih razmerah.

Ajda nima velikih zahtev glede vegetativnih činiteljev. Njena življenska doba od setve do žetve je razmeroma jako kratka — 10 do 12 tednev. Raste hitro in njene korenine imajo sposobnost črpati iz tal tudi ono hrano, katere na primer žitarice niso v stanju izkoristiti. Ajda lahko izkoristi na primer fosforno kislino težje toplivih spojin. Ajda tudi ne zahteva zemlje, ki je dobro in dalje časa pripravljena za selev. Uspeva v tleh, ki so šele neposredno pred setvijo preozana, uspeva tudi na izkrčeni gozdni zemlji itd.

Med našimi kmetovalci je vkoreninjena navada, da je za seme primerna najslabša in najlažja ajda, nekaj boljše kot ajdova pleve. To izvira gotovo iz tega, da je pridelek od ajde radi pozebe zelo negotov in se vsled tega noče riskirati dobro in jeklo zrno. Pregovor pravi: »Ne verjami ajdi, dokler cveti, žganci bodo še le od one, ki v kozolcu visi!«

Mnogokrat cveti ajda zelo bujno in vendar ne obrodi mnogo zrna. To se dogaja takrat, če je, ko ajda cveti, velika vročina in sušna megla ali dež, zelo vetrovno, kolebanje temperature itd.

Slaba rodovitnost ajde nastopa vsled tega, ker takšno vreme onemogoča oplojevanje cvetov. Za oplojevanje ajde pa so tudi žuželke zelo važne, posebno čebele, kajti samooplojevanje je pri ajdi skoraj izključeno. Nastopa samo v izjemnih slučajih. Oplojenje ajde se vsled tega lahko izvrši samo s pomočjo: 1. žuželk, 2. vetra, 3. drugovrstnih potrosov ajdovih bilke. Če izključimo te tri činitelje, je oplojevanje ajde nemogoče in vse bujno cvetenje nič ne koristi, kajti brez oploditve ni zrna.

Za pravilno uspevanje in zorenje potrebuje ajda v dovoljni meri vsa tri hranljiva sredstva: fosfor, kalij in dušik. Zato je primerno gnojenje z mešanim gnojilom, ki vsebuje vsa ta tri hraniva. Takšno gnojilo je na primer: Nitrofoskal-Ruše. Za lažje tlo je to gnojilo zelo priporočljivo.